

यतः । च पुनः मानुषाणां यज्ञमानानां यज्ञमुप यज्ञसमीपे च हुरी इन्द्रं वदतः । किम्भूतमिन्द्रम् अप्रतिधृष्टशवसम् प्रतिधर्षयितुं पराभवितुं शक्यं प्रतिधृष्टं न प्रतिधृष्टमप्रतिधृष्टं शवो बलं यस्य सोऽप्रतिधृष्टशवास्तम् ॥ उपयाम एष ते इति व्याख्याते ॥ ३५ ॥

XII. यस्मान्न ज्ञातः परोऽन्योऽस्ति य आविवेश भुवनानि विश्वा ।

प्रजापतिः प्रजया संहराणस्त्रीणि ज्योतीषि सचते स षोडशी ॥ ३६ ॥

का° [१२. ५. ११.] उपस्थयिनं यस्मान्न ज्ञात इति । षोडशियग्रहमुपतिष्ठेत् ॥ इन्द्रदेवत्या त्रिष्टुप् विवस्वदृष्टा । परब्रह्मरूपेण षोडशी स्तूयते यस्मात्पुरुषादन्यः व्यतिरिक्तः परः उत्कृष्टो देवादिज्ञातः संभूतो नास्ति न विद्यते यश्च विश्वा विश्वानि सर्वाणि भुवनानि भूतज्ञातानि आविवेश अन्तर्यामिरूपेण प्रविष्टवान् सः प्रजापतिः स्वोत्पन्नप्रजापालकस्त्रीणि ज्योतीषि अग्निवायुसूर्यलक्षणाणि तेजांसि विषयज्ञापकानि सचते सेवते स्वतेजसा तज्ज्योतिषामुज्जीवनं करोतीत्यर्थः येन सूर्यस्तपति तेजसेद्वा इत्यादिश्रुतेः यदादित्यगतं तेजो जगद्वासयतेऽखिलम् । यच्चन्द्रमसि यच्चाग्नौ तत्तेजो विद्धि मामकमिति स्मृतेश्च [भग° गी° १५. १२.] । किम्भूतः प्रजापतिः प्रजया संहराणः प्रजातृपेण सम्यग्रममाणः । तथा षोडशी षोडशकलात्मकलिङ्गशरीरोपहितः स एव सर्वव्यवहाराश्रय इत्यर्थः यः सर्वेषु भूतेषु तिष्ठन्नित्यादिश्रुतेः ॥ ३६ ॥

a. इन्द्रश्च सम्राड्रुणश्च राजा तौ ते भक्तं चक्रतुरग्र्येऽतम् । तयोर्हमनु भक्तं भक्तयामि वाग्देवी जुषाणा सोमस्य तृप्यतु । b. सह प्राणिन स्वाहा ॥ ३७ ॥

का° (15.) इन्द्रश्च सम्राडिति भक्षणमिति । षोडशियग्रहं भक्षयेत् ॥ इन्द्रवरुणदेवत्या षोडशिदेवत्या वा त्रिष्टुब्जुरता अन्त्यपादौ द्वादशाणीं सह प्राणिनेति यजुः विवस्वदृष्टा । हे षोडशियग्रह तौ देवौ इन्द्रावरुणौ ते तव एतं सोममग्रे प्रथमं भक्तं चक्रतुः । तौ कौ इन्द्रो वरुणश्च चकारौ समुच्चये किम्भूत इन्द्रः सम्राट् परमैश्वर्ययुक्तः वाजपेययाजीत्यर्थः किम्भूतो वरुणः राजा राजसूययाजी राजा